

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Accent Praktijkonderwijs
Hoogvliet
*pro***

Excellentieprofiel

**Een duidelijke leerroute vanaf de intake
leidt tot een succesvolle uitstroom!**

**Juryrapport Excellente Scholen
2019 (geldig 2020, 2021 & 2022)**

Datum vaststelling: 1 januari 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Procedure	4
3.	Conclusie	5
4.	Bevindingen onderzoek excellentieprofiel	6

Bijlage: aanmeldingsformulier

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – staat in het beoordelen van excellentie centraal. De onafhankelijke jury kijkt primair hier naar. De school benoemt op welk gebied zij excellent is en de jury verifieert of het genoemde excellentieprofiel goed wordt uitgevoerd, herkenbaar is en doorwerkt in de gehele organisatie en of het past binnen de visie van de school.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- Helderheid en relevantie van het excellentieprofiel;
- Doelen van het excellentieprofiel;
- Aanpak van het excellentieprofiel;
- Resultaten van het excellentieprofiel;
- Evaluatie, borging, ontwikkelingen en duurzaamheid van het excellentieprofiel;
- Erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen.

Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport staat een beschrijving van de procedure Excellente Scholen. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel van de school door de onafhankelijke jury. Daarom start het tweede deel van het rapport met een samenvatting van de bevindingen en de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat toekomt. De jury geeft haar bevindingen per onderdeel van het kader dat zij hanteert voor de beoordeling van het excellentieprofiel.

De bijlage van het rapport geeft het excellentieprofiel in onderdelen weer, zoals door de school beschreven in het aanmeldingsformulier – de tekst is integraal overgenomen.

2. Procedure

Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet, afdeling pro heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen **2019**. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is na ontvangst drie jaar geldig (2020, 2021 & 2022). De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

3. Conclusie

De jury is van oordeel dat Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet het predicaat Excellente School 2019 toekomt.

De jury heeft vastgesteld dat het Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet erin is geslaagd om met de gekozen aanpak leerlingen die vaak te maken hebben met complexe problematiek, toch perspectief te bieden op een goede toekomst. Een goede toekomst begint bij een goede start en dat realiseert de school door middel van een uitgebreide intake. Een goede relatie met de leerling is bepalend voor de rest van het traject en daarom wordt ook veel tijd ingeruimd voor een goed contact met de ouders en instanties.

De planmatige aanpak is onderscheidend te noemen door een uitvoerige en zorgvuldige beschrijving van alle te nemen stappen. Het biedt de leerkrachten structuur om hun repertoire van pedagogische en didactische vaardigheden steeds verder uit te breiden. Dit geeft de leerkrachten en begeleiders goede handvatten om elke leerling onderwijs op maat aan te bieden. Op deze manier biedt de school ook weer hoop aan de leerling op een goed toekomstperspectief.

Om uitval van de leerling te voorkomen, is specialistische zorg de school in gehaald. Dit heeft naast een remediërend effect ook een preventieve werking op de leerlingen en dat mag ook gezien worden als een onderscheidend element in de aanpak van het excellentieprofiel.

Verder onderscheidt de school zich door het aangaan van samenwerking met andere scholen en het verschaffen van werkplekken op de arbeidsmarkt.

Bovenal is de jury onder de indruk van de bevologenheid van het schoolteam om te doen wat nodig is voor deze leerlingen. Naast goed onderwijs zijn ook liefde en aandacht nodig en dat maken ze volgens de jury helemaal waar.

Alles bij elkaar genomen verdient de school het predicaat Excellente School en hoopt de jury dat de school als voorbeeld kan dienen voor andere scholen.

4. Bevindingen onderzoek excellentieprofiel

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Voortgezet onderwijs
Naam school	Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet
Brin	z8DF oo
Plaats	Hoogvliet
Bestuur	CVO Rotterdam

Bevindingen jury over de helderheid en relevantie van het excellentieprofiel

De jury is van oordeel dat het excellentieprofiel van Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet helder en relevant is.

Uitdagende doelgroep

Vanuit de successen die behaald zijn met het laatste excellentieprofiel (2016) ging de school toen aan de slag op basis van het principe 'geen prestatie zonder relatie'. Het aangaan van een goede relatie met de doelgroep van Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet mag wel een uitdaging genoemd worden. Het gaat om praktijkschoolleerlingen met een IQ tussen zestig en tachtig en daarbij hebben ze te maken met een vaak complexe problematiek. Een van de kenmerken van de doelgroep is dat het gerelateerd is aan maatschappelijke problemen, waarbij vaak justitie en jeugdzorg moet worden ingeschakeld.

Geen prestatie zonder relatie

Essentieel is dat er een goede relatie met het kind moet zijn voordat de leerling eraan toe is om te gaan leren. De relatie van de leerling met ouders, leerkrachten, justitie of hulpverlenende instanties kan nogal problematisch zijn. Als dat het leren in de weg staat, wordt daar vol op ingezet om de leerling in kwestie daarbij te helpen. Gebaseerd op de principes van prof. dr. Luc Stevens (handelen met pedagogische tact) wordt er op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet heel veel gedaan om de relatie 'gezond' te maken. Ook gezien de complexe problematiek van de doelgroep is er veel expertise nodig om aan deze voorwaarde voor het leren te voldoen.

Succesvolle uitstroom

Pas als de basis van een goede relatie met de leerling op orde is, kan men verder bouwen aan goed onderwijs. De ambitie van het excellentieprofiel is dat leerlingen uiteindelijk succesvol uitstromen naar arbeid, of doorstromen naar mbo.

In deze context ziet de jury dan ook heel duidelijk het belang om goed te beginnen met een grondige intake, om van daaruit een goede relatie op te bouwen met de leerling en hen te begeleiden naar een goed toekomstperspectief.

Bevindingen jury over de doelen van het excellentieprofiel

De doelen van het excellentieprofiel zijn helder en sluiten aan op de ontwikkeling van het laatste excellentieprofiel (2016).

Doorontwikkeling leerroutes

De doelen voor de lange termijn betreffen voornamelijk de doorontwikkeling van de leerroutes die al in 2016, of eerder zijn ingevoerd. De bestaande leerroutes van pro-mbo en pro-praktijk worden uitgebreid met individuele leerroutes en men werkt aan het volledig implementeren van het curriculum praktijkonderwijs. De route voor pro-praktijk wordt verstevigd door te werken aan een bestendige plek op de arbeidsmarkt.

De school is zich ervan bewust dat het excellentieprofiel ook na het verlaten van de school nodig blijft. Zoals het team ook aangeeft: het stopt niet bij het achttiende levensjaar. Leerlingen kunnen dan wel over de vereiste vaardigheden beschikken, maar begeleiding is vaak langer nodig. Bij de route van pro-mbo heeft de school een soortgelijke ervaring. Eenmaal begeleid naar het mbo stranden leerlingen soms, of vallen uit. Dankzij de goede relatie die Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet heeft opgebouwd met haar leerlingen kunnen ex-leerlingen altijd terugvallen op hun oude school en nog aanvullende coaching krijgen.

In de gesprekken met leerlingen heeft de jury ook enkele succeservaringen mogen horen. Zoals de leerling die terecht kwam bij een schildersbedrijf en later het bedrijf, inclusief personeel, overnam. Of de leerling die met heel veel problemen op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet kwam en nu twee jaar na het verlaten van de school werkzaam is als verpleegkundige bij een instelling voor psychische zorg. Wat de leerling helpt is dat de school er veel aan doet om de leerroutes helder en inzichtelijk te maken, passend bij de individuele wensen van de leerling. De jury hoort dat terug van de leerlingen en van personeel. Een voorbeeld is de leerling die er van droomt om 'iets' in de techniek te gaan doen, maar nog niet precies weet 'wat'. Via regelmatige coachinggesprekken wordt de leerling begeleid naar de leerroute die het beste daarbij past.

Innovatieve doelen

Er zijn ook innovatieve doelen gesteld, zoals het invoeren van ontwikkelingsperspectiefplannen (OPP) die door leerlingen zelf gepresenteerd worden. De samenwerking met Youz mag ook als innovatief worden aangemerkt, net als de samenwerking met andere zorginstellingen zoals Humanitas Homerun voor trajectbegeleiding van jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking.

Ook durft de school nieuwe wegen in te slaan door bijvoorbeeld twee leerlingen met het syndroom van Down toe te laten. Een van de ouders vertelde dat hun kind na het basisonderwijs op geen enkele school voor voortgezet onderwijs werd

toegelaten, maar op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet wel. Tijdens het schoolbezoek heeft de jury de ambitie gehoord om op termijn ook justitie de school in te halen.

Bevindingen jury over de aanpak van het excellentieprofiel

De jury is onder de indruk van de aanpak van het excellentieprofiel. De gedrevenheid van het team en een planmatige aanpak zijn de kenmerken die de jury opvallen.

Het begint bij de intake

Om zo vroeg mogelijk te kunnen ingrijpen op de ontwikkeling van de leerling heeft men veel werk gemaakt van het begin: de intake. De school neemt daar uitgebreid de tijd voor. Als duidelijk is geworden wat het kernprobleem is, worden er stappen gezet om de leerling een duidelijk vooruitzicht op school te bieden. Hierbij wordt, als dat nodig blijkt, aanvullend onderzoek gedaan, zoals een huisbezoek of het inschakelen van specialistische hulp. Vervolgens wordt er op zorgvuldige wijze onderzocht aan welke voorwaarden de leerling moet voldoen, om te kunnen wennen aan de nieuwe situatie en zich veilig kan voelen om tot leren te komen. Het gaat daarom in kleine stapjes. Bij elk stapje wordt gekeken naar het vooruitzicht van de volgende stap. De school biedt leerroutes aan die passen bij de uitstroomrichting van zowel pro-mbo als pro-praktijk. In dit spectrum van leerroutes heeft de school een heel scala aan mogelijkheden ontwikkeld. Voor elke stap worden vooraf heldere afspraken gemaakt met de leerling, de ouders, collega's en deskundigen over het vervolg.

De leerling staat erachter

De leerlingen worden begeleid door middel van coaching. Een coachinggesprek wordt vier keer per jaar ingepland, waarbij de leerling zelf bepaalt aan welke doelen de komende periode gewerkt wordt. De jury heeft in de gesprekken met leerlingen gemerkt dat deze werkwijze goed past bij het excellentieprofiel. Immers: als de leerling er niet zelf achter staat om te leren wat is afgesproken, voelt hij zich niet verbonden met de leerdoelen en is er ook geen sprake van een goede relatie met de school. Naar het oordeel van de jury is de leerling op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet eigenaar van zijn eigen handelen en leren. Toch ligt de regie op de te nemen stappen bij het team.

Samenwerking

De jury is onder de indruk van de samenwerking met meerdere organisaties. Zwakke leerlingen wil men beter bedienen door de samenwerking met andere locaties van Accent, zoals bijvoorbeeld Accent VSO Op Zuid. Voor sterke leerlingen wil men de samenwerking met vmbo-scholen in de regio verder uitbreiden om extra vakken op vmbo-niveau te kunnen volgen. De samenwerking met zorginstellingen gaat ver. Zo is er voor verslavingszorg een structurele samenwerking ontstaan met Youz. Dit specialistische deel van de zorg is onderdeel van de school geworden, waarbij de 'gezondheidscoach' naast specialistische

begeleiding ook een preventieve functie in de school heeft. In de zorg gelden vaak eigen protocollen die niet goed aansluiten op die van praktijkonderwijs. Door preventieve verslavingszorg in school te halen, probeert men te voorkomen dat leerlingen 'in de zorg terechtkomen' nadat zij vast zijn gelopen in het onderwijs. De jury heeft er vertrouwen in dat de school sterk is in preventie van verslavingen of psychische problemen waar externe zorg voor moet worden ingeschakeld. De bijbehorende doelen zijn uitgebreid gedocumenteerd en lagen tijdens het schoolbezoek ter inzage.

Gedrevenheid van het team

In gesprek met de leerkrachten is men trots op het 'warme bad' dat zij aan leerlingen kunnen bieden om de leerlingen te helpen hun problemen te overwinnen. Het kind staat centraal en ieder kind is weer anders. De betrokkenheid van de leerkracht met het kind is onder andere merkbaar aan de voorbeelden waarbij men méér doet dan onderwijs geven alleen. Duidelijke leerroutes uitwerken en dit inzichtelijk maken voor de leerlingen is de eerste stap, maar het team gaat verder dan dat. Samenwerking met zorg- en hulpverlenende instanties gaat zelfs zo ver dat men kan spreken van 'de zorg in school halen'. Dat maakt het voor de leerling overzichtelijk en ondersteunt het principe van 'geen prestatie zonder relatie'. Niet alleen specialistische zorg, maar ook professionals in het traject van arbeidstoeleiding worden ingebed in de schoolse omgeving. Een voorbeeld daarvan is de 'tuinman' van het Wellantcollege (opleiding voor onder andere dierverzorging, hovenier en stedelijk groen). Hij wordt betrokken bij besprekingen van leerlingen met de uitstroomrichting arbeid (sector groen). Het is een betrekkelijk klein team met als voordeel dat iedereen elkaar kent en men elkaar ook opvangt als dat nodig is. Dat is weleens nodig als het mis gaat in de relatie met een leerling. Het team springt dan in de bres en samen zorgen ze er voor dat het weer goed gaat.

Planmatige aanpak

Om de leerling een duidelijk inzicht te geven in zijn leertraject zijn de vier domeinen van praktijkonderwijs (wonen, werken, vrije tijd en burgerschap) uitgewerkt en verweven in het onderwijsaanbod, van zowel pro-praktijk als pro-mbo. De ambitie van een succesvolle uitstroom van meer dan negentig procent van hun leerlingen is hoog te noemen en dat vergt veel inspanning van het team. Als organisatie moet men tegelijkertijd veel doen om de continuïteit en ontwikkeling te waarborgen. Hoe komt het dat de medewerkers met deze intensieve werkwijze toch 'overeind' blijven, was de vraag van de jury aan de leerkrachten. Het antwoord was helder: "Duidelijke leerroutes zijn niet alleen inzichtelijk voor de leerling, het geeft ook structuur aan de werkwijze van leerkrachten en begeleiders. Het legt ook bloot wat er nog meer moet gebeuren om het kind te bedienen als het gaat om wat het nodig heeft." Vanuit de combinatie van een klein en gedreven team en duidelijke leerroutes wordt de samenwerking met andere scholen, zorg- en hulpverlenende instanties als niet meer dan 'logisch' beschouwd en gaat men daarmee aan de slag. De feedback die het team krijgt van ouders, leerlingen en arbeidsplaatsen geeft weer nieuwe energie om op deze wijze verder te gaan.

Bevindingen jury over de resultaten van het excellentieprofiel

De jury is onder de indruk van de resultaten van het excellentieprofiel waar het gaat om het bieden van een betere toekomst voor leerlingen.

Feedback

Uit de gesprekken met leerkrachten kwam naar voren dat zij zich met passie tot het uiterste inspinnen voor het kind met vaak een complexe problematiek. De beloning is wat zij ervoor terugkrijgen: een goede band met de leerling aan wie een beter toekomstperspectief kan worden geboden.

Door de gesprekken met leerlingen heeft de jury het vertrouwen gekregen dat alle leerlingen Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet als een goede school ervaren. Ook van leerlingen die aanvankelijk 'schoolhaters' waren, is het de school gelukt om waardering te krijgen voor hetgeen zij voor hen betekent.

Ouders hebben vanuit verschillende achtergronden elk hun eigen verhaal over de weg die ze hebben afgelegd naar Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet, maar allen hebben ze met elkaar gemeen dat zij uitgesproken positief zijn over wat de school voor hun kind betekent. Enkele voorbeelden van feedback van ouders: een dochter wil werken 'in de uitvaart' en krijgt nu coaching in de omgang met mensen om uiteindelijk in de uitvaartbranche werk te gaan vinden. Een zoon die op een andere school moeite had met enkele vakken, maar geen ondersteuning kreeg, is nu op zijn plek en het gaat goed met hem. Een alleenstaande moeder die hevig gefrustreerd raakte door het gedrag van haar kind, ervaart dat op Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet échte hulp wordt geboden en het kind weer alle dagen naar school gaat. 'Ze geven hier niet op' was een van de uitspraken van een ouder en een ander 'dankt God voor deze school'. Ouders hebben er vertrouwen in dat het de school lukt hun kinderen te begeleiden naar de plek die hun kind aankan en graag wil. Een kenmerk van de school die allen onderschreven, was de goede band met de leerling en met 'thuis'.

Toekomstperspectief

Vooraf uit de feedback van de ouders kwam naar voren dat de toekomst van desbetreffende kinderen onduidelijk was en in veel gevallen ernstig verstoord door diverse factoren. Ook al zijn de omstandigheden moeilijk, het lukt de school goed om leerlingen toch weer hoop te geven op een goede toekomst. De 'sleutel naar de toekomst' ligt in de leerling zelf en in het bieden van geïndividualiseerd onderwijs met goede begeleiding. De school zorgt zelf voor goede interne begeleiding en als blijkt dat ook specialistische externe begeleiding nodig is, wordt alles uit de kast gehaald om daarvoor te zorgen.

Het imago van praktijkonderwijs is voor buitenstaanders nog wel eens onduidelijk. Misschien omdat het zich op het spectrum tussen regulier en speciaal onderwijs bevindt. Omdat de school zich richt op haar kerntaken voor goed onderwijs mét passende begeleiding, onderscheidt de school zich van andere scholen door gericht en planmatig te werken aan een goede toekomst. Dit is toe te schrijven aan de passie van leerkrachten in combinatie met een cultuur van een professionele en planmatige aanpak.

Bevindingen jury over de evaluatie, borging, ontwikkeling en duurzaamheid van het excellentieprofiel

Typ teks De jury is ervan overtuigd dat Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet alle processen die nodig zijn om op duurzame wijze het onderwijs door te ontwikkelen, voldoende evalueert en borgt in de organisatie en over voldoende bouwstenen beschikt om hiervoor te zorgen.

Documentatie

De jury heeft kennis genomen van de documenten die alle stappen van de leerroutes van zowel pro-praktijk als pro-mbo beschrijven. Het vormt het fundament voor de ambitie die uit het excellentieprofiel spreekt om duidelijke en inzichtelijke leerroutes voor te leggen aan de leerlingen. De documentatie is in de eerste plaats bedoeld voor de leerkrachten zelf. Het schoolteam heeft vervolgens de opdracht om de juiste keuzes te maken die passen bij de behoefte van de leerling. Er blijft ruimte over voor leerkrachten en begeleiders om hun 'gevoel' te laten spreken, voor wat de leerling nodig heeft.

Kwaliteitszorg

De behaalde resultaten van leerlingen worden op geplande tijden gemeten en geëvalueerd. Men gebruikt het leerlingvolgsysteem EA-Match als hulpmiddel voor opbrengstgericht onderwijs. De metingen wijzen uit dat de motivatie om tot leren te komen aanzienlijk is gestegen. De uitstroom naar begeleide arbeid en/of vervolgopleiding is bestendig en hoger dan negentig procent. Deze resultaten zouden niet mogelijk zijn geweest zonder de verzamelde data zorgvuldig te duiden en te bespreken in verschillende overlegvormen met leerlingen, ouders, collega's en zorgspecialisten.

Een duurzame ambitie

Ook al zijn de behaalde resultaten indrukwekkend te noemen, het schoolteam is erop gebrand om nog verder te gaan. Niet alleen willen ze het repertoire van pedagogische interventies uitbreiden en meer mogelijkheden bieden voor de individuele leerroutes, ook is er de ambitie om nog meer samenwerking aan te gaan met vmbo-scholen om meer leervakken aan te kunnen bieden. De schoolleiding heeft aangegeven dat het ook een wens is om naast zorg ook justitie de school binnen te halen. Dat is een mooi streven en past goed in het huidige excellentieprofiel, om de harde werkelijkheid van de 'buitenwereld' overzichtelijk te maken voor de leerlingen en een bereikbaar toekomstperspectief te bieden. Naar het oordeel van de jury is de ambitie van het excellentieprofiel ook toekomstgericht en duurzaam te noemen.

Schaalgrootte

De jury is onder de indruk van de prestaties van de school en de kwaliteit van het onderwijs. De jury vraagt zich af of de schaalgrootte daarbij een cruciale factor is. Het team is nu betrekkelijk klein, wat het voordeel oplevert dat de lijnen kort zijn en men van elkaar weet wat men doet. Als iemand onverwachts uitvalt, is het daarom wat eenvoudiger om het van de ander over te nemen. De schoolleiding noemde dat er in de afgelopen jaren enkele wisselingen waren in het schoolteam, die ook door

de uitvoering en zorgvuldige documentatie van het werkveld goed zijn opgevangen. Zou het excellentieprofiel ook werken in een grote school waar minder korte lijnen zijn en de betrokkenheid met leerlingen in het geding is? Voor nu is duidelijk dat Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet daar geen last van heeft en dat verdient alleen maar hulde.t

Bevindingen jury over de erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen

Erkenning

Het excellentieprofiel van Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet wordt erkend door de organisaties die te maken hebben met de school. De erkenning volgt meestal na goede ervaringen met de school, of door ex-leerlingen die goed zijn opgevangen door Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet, dan wel door leerlingen die zijn teruggeplaatst naar het reguliere onderwijs. Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet is sterk in het samenwerken met andere scholen die relevant zijn voor hun doelgroep, zoals Accent VSO Op Zuid en enkele vmbo-scholen voor bepaalde leerlingen met individuele leerroutes. Ook wordt de school in toenemende mate erkend door bedrijven die stage- en arbeidsplekken bieden in de regio.

Kennisdeling

De jury ziet wel mogelijkheden voor kennisdeling met andere scholen waar het gaat om het uitdragen van duidelijke leerroutes. Tegelijkertijd begrijpt de jury ook dat het lastig is 'passie en pedagogische tact' als kennisgebied over te dragen aan andere scholen. Het gaat om gevoel en betrokkenheid met de doelgroep en dat moet je ervaren als je er middenin staat.

Het uitreiken van het excellentieprofiel in 2016 lijkt wel te hebben bijgedragen om meer erkenning te krijgen voor Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet.

De jury wenst de school daarom toe, om in de toekomst ook haar hogere ambitie waar te kunnen maken en breder bekend zal komen te staan in een groter gebied dan alleen de eigen regio.

Bijlage, aanmeldingsformulier

Aanmeldingsformulier Excellente Scholen 2019

Contactgegevens school

Naam school: Accent Praktijkonderwijs Hoogvliet Adres:
Max Havelaarweg 53
Postcode school: 3193VA
Plaats school: Hoogvliet-Rotterdam

Contactgegevens bestuur

Naam bestuur: CVO-Rotterdam

1. Excellentieprofiel van de school

De school heeft voor haar leerlingen een helder en relevant excellentieprofiel.

1.1 Wat is het excellentieprofiel van uw school?

Op welk specifiek gebied excelleert uw school? Omschrijf uw excellentieprofiel in één zin (maximaal 10 tot 15 woorden).

Bijvoorbeeld:

- *Levend taalonderwijs door middel van de vrije tekst.*
- *Formatief assessment: zo word je de motor van je eigen ontwikkeling!*
- *Kwaliteit bij VVE, daar bevorder je kansengelijkheid mee!*
- *Excellent in het coachen van bèta-talent.*
- *In een op groei gerichte mindset werken wij aan democratische burgerschapsvorming.*

Een duidelijke leerroute vanaf de intake leidt tot een succesvolle uitstroom!

1.2 Waarom heeft uw school gekozen voor dit excellentieprofiel?

Wat was de aanleiding om juist op dit gebied excellentie te ontwikkelen?

Het praktijkonderwijs richt zich op de 4 vastgestelde domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. Deze 4 domeinen zijn verweven in ons onderwijsaanbod, waarin wij de leerroutes propraktijk en pro- mbo aanbieden. Wij vinden de leerroutes dermate succesvol, dat we denken dat de leerroutes en de wijze waarop deze vorm gegeven worden, het predicaat "excellent" verdienen. Een onderscheidende aanpak die gericht is op omgaan met verschillen in onderwijsbehoeften. Er is een groep leerlingen waar de onderwijsbehoefte op het gebied van verhogen van de cognitieve vaardigheden ligt. Deze groep leerlingen volgt de pro-mbo-route om het entreediploma te behalen op mbo-niveau 1 en stromen vervolgens door naar een mbo-opleiding niveau 2. Daarnaast is er een groep leerlingen waarbij de onderwijsbehoeften meer gericht is op het gebied van praktische vaardigheden en het aanleren van de werknemersvaardigheden. Deze leerlingen volgen de pro-praktijkroute en stromen uit naar (begeleide) arbeid. We hebben al een aantal achtereenvolgende jaren minimaal 90% bestendige uitstroom naar (begeleide) arbeid en/of vervolgopleidingen. Leerlingen worden vanaf de intake begeleid naar zijn of haar hoogst mogelijke en meest passende uitstroomprofiel (bijlage 1: intakeprocedure). Dit kan worden gerealiseerd door hoe wij de leerroute vanaf de intake tot aan de nazorg na de uitstroom vormgeven. Het pedagogisch klimaat blijft daarbij de rode draad van al het handelen.

1.3 Hoe past het excellentieprofiel binnen de pedagogische en/of onderwijskundige visie van uw school?

Wat is uw visie op het onderwijs dat u wilt bieden en hoe past het excellentieprofiel daarin?

De principes van onze visie 'geen prestatie zonder relatie' zorgen ervoor dat wij het beste uit de leerling halen ten behoeve van een zo hoog mogelijke passende uitstroom. Daarom sluit ons excellentieprofiel aan bij onze visie en missie van de school. Concreet houdt dit in dat ons onderwijs zoveel mogelijk wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling. Het handelen met pedagogisch tact volgens het gedachtegoed van prof. dr. Luc Stevens is hierbij het uitgangspunt voor alle interactie met leerlingen, ouders en/of verzorgers, collega's en externe partners.

1.4 Welke leerlingen vormen de doelgroep van het excellentieprofiel?

Hoe sluit het excellentieprofiel aan bij de behoeften van de doelgroep?

Onze leerlingen zijn praktijkschoolleerlingen met een IQ tussen 60 en 80. Daarnaast hebben onze leerlingen diverse (culturele) achtergronden en behoeven extra zorg vanwege complexe problematiek. Bij aanvang van de opleiding wordt voor iedere leerling een start-ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld met een prognose voor de uitstroom. De uitstroommogelijkheden zijn onder te verdelen in de twee algemene leerroutes; pro-praktijk en pro-mbo. Al vanaf leerjaar 1 wordt het onderwijsproces afgestemd op deze leerroutes die ons hele excellentieprofiel omvatten. Hierin worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze doelgroep voorzien. Leerlingen worden begeleid door middel van coaching. Vier keer per jaar wordt er tijdens een coachingsgesprek door de leerling bepaald aan welke doelen de komende periode gewerkt wordt. Daarnaast vinden er regelmatig mentoroverleggen plaats en worden er voortgangsgesprekken gehouden met ouders/verzorgers aan de hand van het OPP. Aan het einde van elk schooljaar wordt de prognose opnieuw geëvalueerd en indien gewenst bijgesteld. Hierdoor sluiten we aan bij de diverse onderwijsbehoeften van onze leerlingen.

1.5 In hoeverre is er sprake van interne erkenning van het excellentieprofiel?

Wordt het excellentieprofiel intern erkend (leerlingen, personeel, ouders, bestuur)? Hoe zorgt u ervoor dat er voldoende draagvlak wordt gecreëerd binnen de school?

Ouders en leerlingen

Wij vinden het belangrijk dat er goed contact is tussen school en de ouders/verzorgers en investeren daar veel in. De driehoek ouders/verzorgers, leerling en school is van wezenlijk belang voor een goede ontwikkeling van de leerling. Daarom worden de ouders en leerlingen al vanaf de intake op de hoogte gebracht van onze werkwijze en leerroutes. Na de intakeprocedure worden alle belangrijke gegevens verwerkt in een start-OPP met daarbij de eerste determinatie.

Er zijn verschillende momenten waarop ouders en leerlingen geïnformeerd worden. Zo starten wij elk schooljaar met een informatieavond voor ouders én leerlingen van leerjaar 1 tot en met 5, waarop de schoolstructuur wordt uitgelegd en toegelicht. De leerlingen zijn al vanaf de start van hun schoolloopbaan op de hoogte gebracht van de leerroutes die wij binnen de school aanbieden en worden betrokken bij hun leerproces. Naast de jaarlijks terugkomende informatieavonden zijn er viermaal per jaar coachinggesprekken tussen de mentor en de leerling, waarbij onder andere wordt ingegaan op de bij de leerling passende leerroute. Ook worden er driemaal per jaar OPP-gesprekken gevoerd met zowel ouders als leerlingen. Hierbij wordt de voortgang van de leerling besproken, wordt gekeken wat de hoogst haalbare uitstroommogelijkheid is en hoe deze bereikt kan worden. Uit de resultaten van de jaarlijkse ProZO!-enquête, die wordt afgenomen bij ouders en leerlingen, blijkt dat er erkenning is van ons excellentieprofiel.

Personeel

Een eenduidige visie in het hele team, dat uitstroom naar arbeid ons hoofddoel is, is belangrijk. Maar wanneer de ontwikkeling van een leerling zodanig is dat doorleren mogelijk lijkt, stemmen we daar ons onderwijs altijd op af. Vaststellen van het uitstroomprofiel gebeurt na zorgvuldige determinatie in het start-OPP vanaf de start van leerjaar 1 en daarna jaarlijks bij het OPP-gesprek aan het einde van elk schooljaar. Er vindt differentiatie plaats in de lessen, gericht op de verschillende leerroutes van de leerlingen. Opbrengsten en doelen (successen) worden met het team besproken tijdens de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst. Door deze werkwijze behalen wij mét elkaar al een aantal jaar een bestendige uitstroom, wat bijdraagt aan voldoende draagvlak binnen ons team.

Bestuur

Onze school werkt planmatig en cyclisch. Zesmaal per jaar legt het managementteam (mt) aan de algemene directie (bestuur) van Accent in planning en controlgesprekken verantwoording af over de behaalde doelen van het schooljaarplan. Middels een dashboard met stoplichtkleuren (bijlage 2: "Bijzonder en toch gewoon") in het schooljaarplan, krijgt het bestuur een overzicht van de vorderingen op school. Dit zorgt voor meer inzicht in onze effectieve werkwijze voor wat betreft de leerroutes en positief behaalde resultaten, wat bijdraagt aan voldoende draagvlak voor ons excellentieprofiel.

2. Doelen van het excellentieprofiel

De school heeft korte en lange termijndoelen van het excellentieprofiel geformuleerd.

2.1 Wat zijn de lange termijndoelen van het excellentieprofiel?

Welke lange termijndoelen beoogde u te bereiken met uw excellentieprofiel toen u begon met het uitwerken van uw excellentieprofiel? Beschrijf deze doelen concreet. Maak hierbij, indien nodig, een onderscheid in doelen voor leerlingen, leerkrachten, onderwijs, schoolorganisatie et cetera. Bij lange termijndoelen denken wij aan doelen voor de duur van een schoolplancyclusj.

De langetermijndoelen van ons excellentieprofiel zijn als volgt geformuleerd:

Algemeen

- Mogelijkheden voor het volgen van individuele leerroutes uitbreiden en OPP-presentaties van leerlingen invoeren.
- In september 2020 is het curriculum praktijkonderwijs (pro) volledig geïmplementeerd.
- Samenwerken met voortgezet speciaal onderwijs (vso) op Zuid om de zwakste leerlingen zo goed mogelijk te kunnen bedienen.
- Samenwerken met vmbo-scholen in de regio om sterke leerlingen de mogelijkheid te bieden extra vakken op vmbo-niveau te kunnen volgen.

Pro-praktijkroute

- De pro-praktijkroute blijft de leerlingen leiden naar een bestendige plek op de arbeidsmarkt.
- Vanaf leerjaar 4 wordt er in de pro-praktijkroute vakgericht gewerkt bij de vakken Nederlands en rekenen.
- Door een nauwe samenwerking met bedrijven (Topacademies), wordt het aantal mogelijk te behalen branchecertificaten bij deze bedrijven uitgebreid om uitstroom naar werk te vergroten.

Pro-mbo-route

- De pro-mbo-route blijft de mogelijkheid bieden om intern opgeleid te worden tot het afronden van de entree-opleiding.
- Minimaal 80% van onze leerlingen behaalt het referentieniveau 2F voor Nederlands bij uitstroom.

2.2 Wat zijn de korte termijndoelen van het excellentieprofiel, welke stappen zijn hier al in gezet?

Welke korte termijndoelen beoogde u te bereiken met uw excellentieprofiel toen u begon met het uitwerken van uw excellentieprofiel? Maak hierbij, indien nodig, een onderscheid in doelen voor leerlingen, leerkrachten, onderwijs, schoolorganisatie et cetera. Bij korte termijndoelen denken wij aan jaardoelen. En welke zijn daarvan al gerealiseerd?

De kortetermijndoelen van ons excellentieprofiel zijn als volgt per doelgroep geformuleerd:

Leerlingen

- In juni 2020 stroomt minimaal 90% van de leerlingen binnen de pro-praktijkroute uit naar werk (bbl, beroepsbegeleidende leerweg, en/of garantiebanen).
- In mei 2020 hebben alle leerlingen die uitstromen een goed gevuld portfolio dat voldoet aan de eisen van het pro- en het entree-diploma.
- Alle leerlingen zijn op de hoogte van de leerroutes die aangeboden worden en weten aan welke eisen ze moeten voldoen om een bepaalde route te kunnen volgen (en kunnen dit visueel inzichtelijk maken).
- Alle leerlingen beginnen vanaf leerjaar 1 met de opbouw van hun portfolio richting het pro-diploma.
- In juli 2020 heeft minimaal 85% van de leerlingen het branchecertificaat behaald waar hij/zij aan heeft deelgenomen.

Organisatie

- In juni 2020 zijn alle leerlijnen opgenomen in ons leerlingvolgsysteem (LVS) EA-Match en door alle

- mentoren/docenten worden vorderingen/resultaten bijgehouden.
- Meer collegiale consultaties worden opgenomen in de planning, gericht op leervragen van de docent.
- In maart 2020 vindt determinatie plaats, waarbij wordt besproken of de leerling voldoet aan de eisen van de gekozen leerroute.
- Minimaal driemaal per jaar vinden mentoroverleggen plaats met de zorgcoördinator. De gehele mentorklas wordt doorgesproken, waarna aandachtspunten, zorgsignalen, pedagogische en/of didactische adviezen, afspraken en acties schriftelijk worden vastgelegd.
- De praktijklessen zijn contextrijk en levensecht waardoor leerlingen enthousiast en actief betrokken zijn. Ook de vele buitenschoolse projecten en stages spelen daarbij een belangrijke rol.
- Het team blijven professionaliseren op het gebied van didactische interventies.
- Het uitbreiden (actualiseren) van het aanbod branchecertificaten in de leerwerkplaatsen op school.

Docenten

- De toetsresultaten en vorderingen van alle vakken worden systematisch geregistreerd in EA-Match, geanalyseerd en besproken.
- De vorderingen van de praktijkvakken, vakgroepen en externe stages worden middels competentielijsten in EA-Match vastgelegd. De school ondersteunt de leerlingen en de ouders/verzorgers bij de keuzes tijdens hun schoolloopbaan. De keuze van vakgroep en de keuze van de stages worden enkele malen per schooljaar nauwkeurig bepaald in overleg met de leerling en ouders/verzorgers.
- Docenten zijn door regelmatige toetsing, determinaties en analyses goed op de hoogte van de verschillende niveaus en kunnen noodzakelijke verschillende instructiemethoden toepassen.
- Alle docenten werken volgens het model DAIM en differentiëren in de lessen.

3. Aanpak van het excellentieprofiel

De school heeft een weloverwogen aanpak om de doelen van het excellentieprofiel te bereiken.

3.1 Op welke wijze realiseert de school de doelen van het excellentieprofiel?

Welke aanpak hanteert de school bij het realiseren van de doelen van het excellentieprofiel? Hoe ziet deze aanpak er in de praktijk uit (bijvoorbeeld met behulp van welk programma, het curriculum, methoden et cetera)?

In de praktijk zijn er een aantal manieren waarop de doelen van het excellentieprofiel gerealiseerd worden. Deze zijn allen een onderdeel van onze opbrengstgerichte aanpak. Allereerst wordt er gebruik gemaakt van een overzichtelijke curriculummatrix, waarin wordt weergegeven in welk leerjaar waar in het curriculum aan welke doelen gewerkt wordt. Er wordt hier gebruik gemaakt van streef- en beheersingsdoelen die zijn onderverdeeld in de vier domeinen binnen het praktijkonderwijs. Voor elk doel kan een leerling bewijsmateriaal verzamelen en dat opnemen in zijn/haar portfolio, waardoor overzichtelijk wordt gemaakt welke doelen van het curriculum de leerling beheerst. Zodra in het laatste leerjaar het portfolio voldoet aan de eisen van het pro-diploma, kan de leerling opgaan voor zijn/haar examen. Op verschillende momenten binnen het rooster wordt een leerling in de gelegenheid gesteld om waar nodig of gewenst zijn/haar portfolio bij te werken en te bespreken met de mentor. Doordat in 1 overzicht te zien is waar in het curriculum aan welke doelen wordt gewerkt, kan goed gemonitord worden waar de leerling zich bevindt in zijn ontwikkelingsproces wat betreft de gestelde doelen voor praktijkonderwijs.

Naast de vastgestelde doelen uit de curriculummatrix, volgen de leerlingen uit de pro-mbo-route vanaf leerjaar 4 een aparte leerlijn. Binnen deze leerlijn staan doelen centraal die toewerken naar het entreediploma mbo-niveau 1. Door middel van de vastgestelde normering wordt tijdens de determinatie van klas drie bepaald of de leerling in het vierde leerjaar in de tussenklas of in de pré- entreeklas geplaatst wordt. Na een jaar wordt bekeken welke leerling doorstroomt naar de pré- entree- of uitstroomklas (bijlage 3: normering entree).

Ook worden de vorderingen van de leerlingen, naast de matrix en het portfolio, bijgehouden in het LVS en OPP. Het OPP is de leidraad voor de ontwikkeling van de leerling en dus voor het handelen van alle docenten. In het OPP worden gedurende de gehele schoolloopbaan systematisch en planmatig vorderingen geregistreerd, aandachtspunten beschreven, doelen en aanpakken vastgelegd en eventuele specifieke

begeleidingsbehoeften beschreven. De doelen worden zoveel mogelijk SMART gesteld. In het huidige OPP, dat door het LVS EA-Match zo mooi visueel inzichtelijk wordt, kun je duidelijk zien waar de leerling qua resultaten op de gehele ontwikkelingslijn per vakgebied zit. De zorgstructuur van de school is een belangrijk onderdeel van ons LVS. Door hoe het LVS en de zorgstructuur op elkaar zijn afgestemd, vindt nauwgezet signalering plaats en is het mogelijk dat elke leerling passende zorgondersteuning krijgt (bijlage 4: zorgstructuur).

De leerlingen worden ook nauwkeurig en structureel gevolgd met behulp van verschillende toetsen. Op basis van de Taalniveautoetsen (TNT) en Rekenniveautoetsen (RNT) worden de niveaus van alle leerlingen vastgesteld. Op basis van deze niveaus worden de leerlingen vanaf leerjaar 1 ingedeeld in niveaugroepen, zodat zij per vakgebied in hun eigen tempo en op hun eigen niveau leerstof aangeboden krijgen. Tweemaal per jaar worden alle leerlingen in een toetsweek getoetst om te kijken of de leerlingen nog op koers liggen en om vast te stellen op welke categorieën zij uitval hebben laten zien, waarop vervolgens instructie en leerstof zal worden afgestemd. Er is hierdoor uitstekend zicht op de didactische ontwikkeling van elke leerling. Voor de vakken Nederlands en rekenen werken we in leerjaar 1, 2 en 3 op drie niveaus. De leerstof en de instructie worden naast de indeling in drie niveaugroepen nog aangepast aan de individuele mogelijkheden, rekening houdend met leerstijlen en leerbelemmerende factoren van de leerlingen.

Het veilige pedagogisch klimaat dat op onze school heerst is een ander onderdeel van onze aanpak. Wij hebben dan ook het predicaat 'Excellente School' voor het pedagogisch klimaat binnen de school. Dit is uitgebreid te lezen in ons beleidsdocument (bijlage 5: 'Verantwoording pedagogisch handelen').

3.2 In hoeverre steunt deze aanpak op wetenschappelijke en/of praktijktheoretische inzichten?

Waarom is gekozen voor juist déze aanpak? Op welke wetenschappelijke en/of praktijktheoretische inzichten steunt de gekozen aanpak?

Als school werken wij systematisch, planmatig en doelgericht aan het maximaliseren van de prestaties van al onze leerlingen. Volgens de Inspectie van het Onderwijs (2010) valt daarmee onze aanpak te definiëren als opbrengstgericht werken. Doelen stellen, zicht hebben op leerresultaten, planmatig en resultaatgericht werken zijn essentieel voor het bereiken van zo hoog mogelijke opbrengsten van alle leerlingen. Zoals bij de vorige vraag ook is vermeld, is dit een onderdeel van onze aanpak.

Het Platform Praktijkonderwijs (2013) heeft een landelijk curriculum voor het praktijkonderwijs opgesteld. Dit curriculum is uitgewerkt naar streef- en beheersingsdoelen welke zijn opgebouwd rond de vier domeinen die in vraag 1.2 zijn benoemd. Het landelijk curriculum is een leidraad om het schoolcurriculum planmatig in te zetten. Daarmee biedt het direct de mogelijkheid om de opbrengsten van de ontwikkeling van de leerling in kaart te brengen met behulp van bewijsstukken.

Wij werken in onze aanpak met het leerlingvolgsysteem EA-Match. Door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2007) wordt waarde gehecht aan het gebruik van het LVS als hulpmiddel om het onderwijs te verbeteren en de leeropbrengsten te verhogen. Uit onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs (2010) is gebleken dat scholen die hun leerprestaties analyseren om hier vervolgens hun onderwijs op aan te passen, inderdaad een hoger rendement behalen. Dit maakt het LVS tot een zinvol middel ten behoeve van het leerproces van de leerling en zelfreflectie van de school gericht op het door de school geboden onderwijs. Ook wordt het LVS om deze reden gezien als een passend middel ten behoeve van opbrengstgericht werken. Tijdens het laatste inspectiebezoek werd door de inspecteurs waardering uitgesproken over hoe goed wij de leerlingen volgen. Goed volgen van leerlingen is cruciaal om opbrengstgericht werken mogelijk te maken.

Om te kunnen komen tot leren, dient er sprake te zijn van een positief leerklimaat (Ebbens en Ettehoven, 2015). Eerder is al aangegeven dat onze school het predicaat 'Excellente School' heeft op dit gebied. Onze visie is gebaseerd op het gedachte goed van Luc Stevens. De principes van onze visie 'geen prestatie zonder relatie' en het handelen met pedagogisch tact volgens het gedachtegoed van prof. dr. Luc Stevens zijn uitgangspunt voor alle interactie met leerlingen. Deze methode stelt het handelen van de leraar centraal, waarbij het gaat om op het juiste moment het goede te doen, ook in de ogen van de leerling. Luc Stevens noemt als belangrijkste basisvoorwaarden voor ontwikkeling: relatie, competentie en autonomie. Ons onderwijs sluit daar goed bij aan.

4. Resultaten van het excellentieprofiel

De school bereikt de doelen van het excellentieprofiel en stelt haar resultaten op een valide en betrouwbare wijze vast.

4. Welke resultaten behaalt u met betrekking tot de doelen van het excellentieprofiel?

Beschrijf welke resultaten u heeft behaald met het excellentieprofiel, in relatie tot de eerder geformuleerde (korte en lange termijn) doelen. Wat is er al gerealiseerd en zichtbaar? Maak hierbij, indien nodig, een onderscheid in resultaten voor leerlingen, leerkrachten, onderwijs, schoolorganisatie et cetera. Zijn de resultaten bij variërende omstandigheden en in de tijd blijvend/robuust? Zijn de resultaten ook van invloed op de leerlingen in de school die niet onder de doelgroep vallen? Let op: resultaten verstaan wij breed, dit hoeft dus niet per se te gaan over toetsresultaten maar kan ook gaan over andere effecten.

Resultaten op het niveau van leerlingen

De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. Zoals eerder aangegeven heeft onze school al meerdere jaren een bestendige uitstroom van meer dan 90% naar begeleide arbeid en/of vervolgopleiding. Omdat we veel leerlingen in onze gedegen pro-mbo-route toe kunnen leiden naar een diploma op niveau 1 is de bestendigheid van de uitstroom in vergelijking met andere pro-scholen zeer hoog. Alle leerlingen die doorstromen naar niveau 2, halen ook dat diploma. De praktijkvakken en vakgroepen in combinatie met de externe stages en de brancheroutes in de pro-praktijkroute, dragen bij aan een bestendige uitstroom naar arbeid. In vergelijking met andere pro-scholen is de uitstroom naar arbeid ook zeer hoog (bijlage 6: uitstroomgegevens).

Leerlingen laten een verhoogde motivatie zien in beide routes; de competenties in arbeidsvaardigheden zijn aantoonbaar gegroeid en de prestaties worden positief beïnvloed (branchecertificaten) (bijlage 7: overzicht certificaten). Leerlingen waarbij uitstroom naar de arbeidsmarkt minder goed lukt, worden in samenwerking met het Jongerenloket van de gemeenten toegeleid naar een bestendige plek. Elk jaar organiseren we een terugkomdag voor oud-leerlingen van de afgelopen drie jaar. Zo krijgen wij een goed beeld door de stand van zaken in beeld te brengen en vast te stellen waar er nog begeleiding nodig is. Sinds 2017 hebben de leerlingen de mogelijkheid om het Rotterdams diploma praktijkonderwijs (pro-diploma) te behalen. Gedurende de gehele schoolloopbaan werken leerlingen aan het vullen van het portfolio dat moet voldoen aan de eisen van het Rotterdams pro-diploma. Dit diploma is te behalen op drie niveaus, oplopend in moeilijkheidsgraad.

Resultaten op het gebied van docenten

Voor het handelen van alle docenten is het OPP de leidraad. Dit OPP staat in het leerlingvolgsysteem EA-Match. Hierin worden gedurende de gehele schoolloopbaan systematisch en planmatig vorderingen geregistreerd (toetsresultaten), aandachtspunten beschreven, doelen en aanpakken vastgelegd en eventuele specifieke begeleidingsbehoeften aangegeven. Door de nauwkeurige registratie van bovenstaande kunnen docenten beter in kaart brengen waar de leerling qua resultaten op de gehele ontwikkelingslijn per vakgebied zit. Hierdoor is er beter inzicht in de leerdoelen van de leerlingen en kan de doelgerichte aanpak hierop afgestemd worden. Om deze aanpak effectiever te laten verlopen, wordt in de lessen DAIM toegepast. De docenten zijn gemotiveerd om de pro-praktijkroute en de pro-mbo-route te ontwikkelen. Daarbij worden zij uitgedaagd om hun vaardigheden en kwaliteiten binnen de verschillende routes optimaal te benutten en te ontwikkelen.

Resultaten op het gebied van onderwijs

Ons lesaanbod is specifiek gericht op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Voor leerlingen met specifieke complexe problematiek is er intensieve begeleiding mogelijk vanuit Youz (gezondheidscoach, verslavingsproblematiek) en Homerun (licht verstandelijke beperking (LVB)-GGZ-criminaliteitspecialisme), wat sterk verlichtend werkt voor docenten, waardoor stagnatie in ontwikkeling voorkomen kan worden. Youz en Homerun zijn volledig geïntegreerd in ons schoolprogramma. De leerroutes zijn vanaf leerjaar 1 duidelijk zichtbaar in het gedifferentieerde lesaanbod, de organisatie van de klassen, het vastleggen van de vorderingen en de wijze van planmatig evalueren. Om leerlingen zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden, werken we voor de vakken Nederlands en rekenen in niveaugroepen. In kleinere groepen wordt er gedifferentieerd en in de niveaugroepen A, B en C lesgegeven. Ook de competentielijsten worden driemaal per jaar bijgehouden.

Het doel van ons onderwijs is om de leerlingen klaar te stomen voor de maatschappij en de arbeidsmarkt, zodat zij hier als volwaardige burgers aan deel kunnen nemen. Al vanaf het eerste leerjaar staat daarom

alles in het teken van arbeidstoeileiding en worden de arbeidsvaardigheden getraind. Dit gebeurt op school tijdens de lessen arbeidsoriëntatie, tijdens de praktijkvakken, vakgroepen en externe stage. De stagebedrijven bieden perspectief voor de toekomst en sluiten aan bij de uitstroomrichting die de leerling heeft gekozen.

Resultaten op het gebied van schoolorganisatie

Het excellentieprofiel biedt duidelijkheid voor zowel leerlingen als docenten. Er kunnen doelgerichte keuzes worden gemaakt op de inhoud van ons onderwijs, ons personeelsbeleid en de samenwerking met externe partners.

5. Evaluatie, borging en ontwikkeling en duurzaamheid van het excellentieprofiel

Evaluatie

De school evalueert de aanpak en resultaten van het excellentieprofiel op een verantwoorde (valide en betrouwbare) manier. Het excellentieprofiel zit verankerd in het systeem voor kwaliteitszorg van de school.

5.1 Op welke wijze evalueert u de aanpak en de resultaten met betrekking tot het excellentieprofiel? Wat zijn de uitkomsten van deze evaluatie?

Beschrijf hoe u de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel heeft geëvalueerd en wat er uit de evaluatie is gekomen.

Borging & verdere ontwikkeling

De school borgt de behaalde resultaten en de uitkomsten van de evaluatie en gebruikt deze voor een verdere ontwikkeling van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren excellentieprofiel:

Algemeen

- In leerjaar 1 tot en met 3 worden tweemaal per jaar toetsen afgenomen (RNT en TNT) om het niveau van de leerlingen in kaart te brengen en het onderwijs daarop af te stemmen.
- Op meerdere momenten in het jaar wordt de leerling in de gelegenheid gesteld om aan zijn portfolio te werken en behaalde bewijzen/certificaten toe te voegen. Middels een checklist wordt aan het einde van elk schooljaar bekeken en vastgesteld waar de leerling zich in zijn ontwikkeling met betrekking tot de doelen bevindt.
- Driemaal per jaar vinden er coachinggesprekken plaats tussen de mentor en de leerling.
- Driemaal per jaar worden OPP-gesprekken gevoerd met ouders en leerlingen om de voortgang van de leerling te bespreken.
- Jaarlijks wordt de ProZO!-enquête bij leerlingen en ouders afgenomen.

Pro-praktijkroute

- Driemaal per jaar worden de competentielijsten van vakgroepen en externe stages ingevuld en besproken.
- Er vindt jaarlijkse determinatie plaats van behaalde resultaten en voortgang van het onderwijsproces van de leerling.

Pro-mbo-route

- Jaarlijks zijn er drie toetsmomenten vastgelegd in het toetsrooster om de ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen.
- Jaarlijks vindt er determinatie plaats van behaalde resultaten en voortgang van het onderwijsproces van de leerling.
- Binnen de pro-mbo-route worden meerdere portfoliogesprekken met de leerlingen gevoerd om de voortgang van de leerling goed in beeld te hebben.

Uitkomst van de evaluatie:

Algemeen

- Op basis van de toetsresultaten (TNT en RNT) worden de niveaugroepen samengesteld voor de vakken Nederlands en rekenen.
- Aan het einde van het schooljaar bekijken de mentoren samen met de leerlingen de portfolio's,

zodat bepaald kan worden waar de leerlingen in het volgende schooljaar aan kunnen werken. In de uitstroomklas van de pro-praktijkroute bekijken assessoren de portfolio's en wordt beoordeeld of leerlingen op kunnen gaan voor het examengesprek ten behoeve van het pro-diploma.

- Aan de hand van de coachinggesprekken worden leerdoelen vastgesteld voor een bepaalde periode.
- Aan de hand van de OPP-gesprekken wordt de voortgang van de leerling besproken en wordt bepaald of de leerroute passend is.
- Naar aanleiding van de resultaten van de ProZO!-enquêtes worden actieplannen gemaakt en doelen bijgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van ons onderwijs.

Pro-praktijkroute

- De resultaten van de competentielijsten geven inzicht in de leerpunten van de leerlingen, waar de leerling vervolgens onder begeleiding van een docent/stagebegeleider aan kan werken.
- De determinatie geeft inzicht in de resultaten, zodat er bepaald kan worden of de route die de leerling op dat moment volgt, gehandhaafd of gewijzigd moet worden.

Pro-mbo-route

- De resultaten van de toetsen geven aan op welke domeinen leerlingen extra begeleiding en ondersteuning nodig hebben, zodat zij het streefniveau 2F kunnen bereiken.
- De determinatie geeft inzicht in de resultaten, zodat er bepaald kan worden of de route die de leerling op dat moment volgt, gehandhaafd of gewijzigd moet worden.
- De portfoliogesprekken geven inzicht in de vorderingen binnen de leerlijn entree, zodat beoordeeld kan worden of leerlingen op kunnen gaan voor het examen ten behoeve van het entreediploma.

5.2 Wat doet u met de uitkomsten van de evaluatie met het oog op de borging en de verdere ontwikkeling van uw excellentieprofiel?

In hoeverre interpreteert u de aanpak en de resultaten in relatie tot elkaar? Welke concrete plannen verbindt u aan de evaluatie van het excellentieprofiel om het excellentieprofiel verder te versterken en ontwikkelen (bijvoorbeeld bijstellen aanpak)? In hoeverre betreft de school de diverse geledingen bij het ontwikkelen en het uitvoeren van die plannen?

Duurzaamheid

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Wij gebruiken de resultaten van de ProZO!-enquêtes van de Sectorraad Praktijkonderwijs om op een systematische manier te werken aan onze kwaliteitszorg. De ProZO!-enquête helpt bij het in kaart brengen van opbrengsten en ontwikkelpunten en bijstelling van de doelen uit ons onderwijsplan. Jaarlijks wordt er op een studiedag/teamvergadering aandacht besteed aan de uitslagen van de enquêtes. Er wordt een plan van aanpak opgesteld om de afgesproken onderdelen te verbeteren. Verder geven personeel, mt, stagebedrijven, partners, leerlingen en ouders/verzorgers input voor het bijstellen van de jaarlijkse vestigingsjaarplannen. Middels deelname aan de ProZO!-Uitstroommonitor en -Volgmonitor van de Sectorraad Praktijkonderwijs tonen wij aan in hoeverre wij erin slagen leerlingen bestendig te plaatsen op de arbeidsmarkt of in het vervolgonderwijs.

Onze school werkt systematisch en cyclisch aan de onderwijskwaliteit en is een kwalitatief goede en excellente school. De visie 'geen prestatie zonder relatie' blijft uitgangspunt van al het handelen. De systematische manier van werken ten behoeve van onderwijsontwikkeling is steeds geborgd. De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten. Er is een team van onderwijscoördinatoren dat bestaat uit drie docenten. In overleg met het mt stellen zij elk jaar een onderwijsplan op voor het lopende schooljaar. De onderwijsdoelen worden door de onderwijscoördinatiegroep meerdere malen per jaar geëvalueerd. Verschillende vakgroepen en werkgroepen binnen en buiten de school vergaderen regelmatig ten behoeve van actuele onderwijsontwikkelingen. Het zorgteam hanteert een vaste structuuroverleg en handelt planmatig, waarbij alles wordt vastgelegd in EA-Match.

De school heeft een ontwikkelplan met de titel 'Bijzonder en toch gewoon 2015-2019'. Aan de hand van negen beleidsterreinen die zijn vastgesteld door CVO, worden jaarlijks de behaalde en nog te behalen doelen geactualiseerd door het team. De opbrengsten en doelen worden jaarlijks met het team geëvalueerd op een evaluatiedag aan het einde van het schooljaar. In het ontwikkelplan is duidelijk en snel een overzicht van de doelen zichtbaar, middels gebruik van het zogenoemde stoplichtmodel. De kleuren rood, groen en oranje geven de actuele situatie van de te behalen doelen aan. In de schema's staat duidelijk

aangegeven wanneer de doelen behaald zijn. De doelen uit het schooljaarplan, schoolontwikkelplan en het onderwijsplan zijn terugkerend agendapunt op bouw- en teamvergadering en/of studiedagen. Elk jaar wordt er aan het eind van het schooljaar een middag ingepland om de successen van het afgelopen schooljaar met het gehele team te vieren.

5.3 In hoeverre is het excellentieprofiel van uw school toekomstbestendig?

Welke voorwaarden zijn van belang voor een duurzaam excellentieprofiel (competenties van medewerkers, financiën, huisvesting, materialen et cetera) en waar ziet u dus mogelijk risico's (risicoanalyse)? Welk beleid voert u om die voorwaarden te realiseren en/of te behouden op de lange termijn (in ieder geval de komende 3 jaar)?

- De zorgstructuur binnen de school is een belangrijk onderdeel van ons LVS. Door hoe het LVS en de zorgstructuur op elkaar zijn afgestemd, vindt nauwgezet signalering plaats en krijgt elke leerling passende zorgondersteuning. Hierdoor kan er vroegtijdig actie worden ondernomen, waardoor de leerroute succesvol kan worden gevolgd en afgerond.
- Docenten zijn competent en bekwaam om de leerling zo goed mogelijk te begeleiden bij het volgen van een passende leerroute. Tijdens deze begeleiding observeert, signaleert en analyseert de docent het ontwikkelingsproces van de leerling en past daarop het onderwijs aan. Belangrijk hierbij is dat de registratie van de vorderingen op de juiste manier en met de juiste frequentie gebeurt. Daarnaast worden docenten in staat gesteld om zich te ontwikkelen door professionalisering.
- Binnen de school hebben de leerlingen de mogelijkheid om contextrijk en levensecht te leren in goed gefaciliteerde praktijklokalen. Daarnaast is er een aparte locatie waar een open leercentrum is gerealiseerd. Dit open leercentrum biedt mogelijkheden om ons onderwijs gedifferentieerd aan te bieden.
- Het pro-diploma op basis van de curriculummatrix, maakt in één oogopslag aan werknemers duidelijk wat een leerling kan. Alle (deel)certificaten staan genoemd in het bijbehorende portfolio. De minister van Onderwijs (Arie Slob) heeft recent het belang van het landelijk pro-diploma benoemd.
- De school is tevens een gecertificeerde 'Veilige School' en 'Gezonde School', wat betekent dat aan belangrijke randvoorwaarden voor een goed schoolklimaat wordt voldaan.
- De school heeft sinds de oprichting goede inspectiebeoordelingen behaald, wat betekent dat de school als geheel goed functioneert.

Risicoanalyse:

- Minder geboortes in het doelgroepgebied kan een terugval in leerlingaantal betekenen, wat het voortbestaan van de school negatief zou kunnen beïnvloeden.
- Sterke toename van leerlingen met complexe problematiek kan de uitstroom mogelijk minder succesvol maken.
- Sterke toename van zijinstromers in hogere leerjaren kan de uitstroom mogelijk minder succesvol maken.

6. Erkenning van het excellentieprofiel en kennisdeling met andere scholen

Het excellentieprofiel van de school wordt extern erkend en de school deelt haar kennis over het excellentieprofiel met anderen.

6.1 In hoeverre is er sprake van externe erkenning van het excellentieprofiel?

Wordt het excellentieprofiel van uw school expliciet erkend door andere scholen of relevante anderen?

Op dit moment zijn er verschillende samenwerkingen voor projectmatige contextrijke projecten buiten de school, bij onder andere Humanitas (hand- en nagelverzorging voor ouderen), basisscholen (onderhoud groen en theatervoorstellingen voor kleuters en reparatie van leermaterialen) en Stichting Welzijn Albrandswaard (buurt- en tuinonderhoud). De leerwerkplaatsen in onze school zijn redelijk ondernemend, maar kunnen altijd verder doorontwikkeld worden om goed de aansluiting met het bedrijfsleven te blijven houden. Onze school speelt een actieve en initiërende rol in de regio en buurt van de school en speelt actief in op ontwikkelingen in het voedingsgebied.

Onze school neemt deel aan meerdere Jongerenakkoorden met de bedrijven CSU, Binder, Zegro en HAGO, in samenwerking met Learn2work. We organiseren in leerjaar 5 sollicitatietrainingen in samenwerking met JINC en speeddate-middagen met bedrijven. Jaarlijks wordt er voor ouders/verzorgers en leerlingen vanaf leerjaar 3 een informatieavond georganiseerd, waarbij zij in gesprek kunnen komen met instanties, die bij of na de uitstroom van belang zijn (onder andere Jongerenloket, Leerplicht, MEE, Team Garantiebannen, WSPR (Werkgeversservicepunt Rijnmond), YOUZ,

Homerun en re-integratiebedrijven).

Verder is er een structurele samenwerking met:

- alle praktijkscholen in de regio Rotterdam middels deelname aan en voorzitterschap van het Directienetwerk Pro;
- vso op Zuid om de zwakste leerlingen zo goed mogelijk te kunnen bedienen;
- vmbo-scholen in de regio om sterke leerlingen de mogelijkheid te bieden extra vakken op vmbo-niveau te kunnen volgen;
- het samenwerkingsverband Koers VO en nemen we deel aan alle voor ons bedoelde

overleggen, zoals het plaatsingsoverleg, overlegmomenten en informatieve bijeenkomsten. We worden regelmatig door Koers VO uitgenodigd om mee te denken bij veranderprocessen en deel te nemen aan werkgroepen.

- de wijkagent van de school, of met een collega-agent in geval een leerling elders woont;
- de wijkteams, waarbij de aanmelding hiervoor verloopt via de schoolmaatschappelijk werkster.

Het wijkteam wordt benaderd wanneer er hulp of ondersteuning nodig is voor een leerling, die niet binnen de school aangeboden kan worden.

- de jeugdverpleegkundige wordt voor de SOT-overleggen (schoolondersteuningsteam) uitgenodigd en wanneer er hulpvragen zijn van medische aard.
- Halt: elk schooljaar worden er in leerjaar 1 tot en met 3 lessen gegeven door medewerkers van Halt.

In elk schooljaar staat een ander onderwerp centraal, gericht op informeren en preventie. Daarnaast worden er jaarlijks een ouder- en docentenbijeenkomst georganiseerd.

- het Jongerenloket en Team Garantiebanen over alle leerlingen die uitstromen. Wanneer we leerlingen plaatsen bij de zogenoemde garantiebanen, hebben we regelmatig contact met het Jongerenloket en het Werkgeversservicepunt.

Jongerenloket en het Werkgeversservicepunt.

- JINC: zij geven sollicitatietrainingen en verzorgen lessen op school;
- Youz (jongerenpreventieafdeling van BOUMAN GGZ): wekelijks is 2 ochtenden in de week een gezondheidscoach op school aanwezig. Haar inzet is onderdeel van het schoolprogramma. Er is beleid opgesteld en vastgesteld wat haar taken op school zijn.
- Humanitas DMH: vanuit een pilot in opdracht van de gemeente Rotterdam en Koers VO is een samenwerking ontwikkeld (beleidsplan van aanpak-alle benodigde werkdocumenten) voor ambulante schoolbegeleiding vanuit Homerun (onderdeel van Humanitas DMH). Doel hiervan is om voortijdig schooluitval van leerlingen met zeer complexe problematiek te voorkomen. We willen hiermee het aantal uithuisplaatsingen en langdurige thuiszitters preventief proberen te voorkomen. We moeten afwachten of deze succesvolle pilot structureel ingezet mag worden, onderhandelingen daarvoor lopen nog.
- gemeenten en instanties uit Rotterdam, Nissewaard en de BAR-gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk) om de uitstroom naar arbeid te verhogen;
- ingezette hulpverleningsorganisaties in gezinnen, gezinscoaches et cetera: we stimuleren zoveel mogelijk dat coaches op school gesprekken met leerlingen voeren, zodat zij zo min mogelijk onderwijstijd verliezen. Bij de multidisciplinaire overleggen nodigen wij altijd ook de ingezette externe hulpverleners uit. Externe hulpverleners lopen gemakkelijk onze school in.
- het SROI (social return on investment): bedrijven organiseren in het kader van SROI gastcolleges voor onze leerlingen.

De samenwerking met de diverse instanties en dergelijke wordt jaarlijks geëvalueerd tijdens de contactmomenten. Daar waar nodig vinden dan aanpassingen plaats. Deze evaluatiemomenten worden benut om de samenwerking mogelijk te intensiveren, maar ook om te kijken of de samenwerking oplevert wat er beoogd wordt.

6.2 In hoeverre deelt u uw kennis over uw excellentieprofiel met anderen?

In hoeverre communiceert uw school haar excellentieprofiel? Vindt er kennisdeling (schoolbezoeken, presentaties, consultaties en dergelijke) plaats met collega scholen of relevante anderen? Wat kunnen collega scholen van uw school leren

Kennis wordt gedeeld via stuurgroepen en gezamenlijke scholingsdagen met andere Accent-scholen. Met de volgende instanties vindt regelmatig kennisdeling plaats:

- Koers VO Rotterdam: scholingsbijeenkomsten, netwerkbijeenkomsten en deelnemen aan ontwikkeltrajecten (bijvoorbeeld ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen (OZA));
- Curriculum.nu: deelname als ontwikkelschool aan het traject Curriculum.nu voor het ontwikkelen van een leerlijn voor burgerschap en deelnemen aan verschillende resonansgroepen;
- Albeda College: onze school is zelf niet bevoegd om het mbo-niveau 1-diploma te verstrekken, omdat de examinering en de begeleiding van deze leerlingen alleen door een roc gedaan mag worden. Daarom is er een samenwerkingsverband aangegaan met het Albeda College in

Rotterdam. Met deze onderwijsinstelling is een convenant afgesloten over hoe de opleiding op de Accent-scholen vormgegeven kan worden. De lessen binnen de entree-opleiding worden gegeven door onze

docenten. De beoordeling van het portfolio, de vaststelling van het examen en afname van de proeve van bekwaamheid, wordt gedaan door het Albeda College. De leerlingen krijgen bij het behalen van dit examen een mbo-diploma op niveau 1. Met dit diploma kunnen leerlingen doorstromen naar mbo-niveau 2;

- Lentiz: op onze school is er ook een uitstroomprofiel 'groene leefomgeving'. Omdat dit uitstroomprofiel niet door het Albeda gegeven wordt, is er een samenwerkingsverband aangegaan met het Lentizcollege in Maasland. Het Albeda neemt het theoretische gedeelte van het examen af en Lentiz neemt het praktijkgedeelte voor zijn rekening. De leerling krijgt na het behalen van het examen een Lentiz-diploma op mbo-niveau 1;

- Lucasonderwijs: binnen CVO nemen wij deel aan een collegiaal visitatietraject om van andere scholen te leren en kennis te delen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060

